

Utbildningsplan

Kompletterande pedagogisk utbildning inriktning gymnasieskolan 90 högskolepoäng

Supplementary Teacher Education Programme for Upper Secondary School 90
Credits*

1. Programmets mål

1.1 Mål enligt Högskolelagen (1992:1434), 1 kap. 8 §:

Utbildningen syftar till att komplettera tidigare tillägnade ämneskunskaper i andra undervisningsämnena än yrkesämnena för att studenten ska kunna avlägga ämneslärarexamen enligt bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100). Utbildningen är utformad i enlighet med *Förordning om kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen* (SFS 2011:686). Utbildningen avser utbildningsvetenskaplig kärna och verksamhetsförlagd utbildning, förlagd inom relevant verksamhet och ämne.

Utbildning på grundnivå ska väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper.

Utbildning på grundnivå ska utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser ska studenterna, utöver kunskaper

och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

1.2 Examensmål enligt Högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2:

Utbildning på avancerad nivå ska väsentligen bygga på de kunskaper som studenterna får inom utbildning på grundnivå eller motsvarande kunskaper. För en ämneslärarexamen på avancerad nivå krävs dessutom att följande mål enligt Högskolelagen är uppfyllda.

Utbildning på avancerad nivå ska innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning på grundnivå och ska, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå,

- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,
- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer, och
- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete.

1.3 Utbildningsprogrammets mål

För ämneslärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som ämneslärare i den verksamhet som utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse

För ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan ska studenten

- visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

För ämneslärarexamen ska studenten också

- visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser samt visa kännedom om vuxnas lärande,
- visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för

yrikesutövningen,

- visa sådan kunskap om barns och ungdomars utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för den verksamhet som utbildningen avser,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia, och
- visa fördjupad kunskap om bedömning och betygsättning.

Färdigheter och förmåga

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik,
- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,

- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet.

1.4 Utbildningsprogrammets lokala mål

För lärarexamen vid Högskolan Dalarna ska studenten, utöver de mål som anges i examensordningen

- **visa kunskaper om digitaliseringens betydelse för utbildning och skola samt visa förståelse för de förändringar som sker i kunskapsprocesser hos och mellan individer och organisationer i en tid av accelererande användning av informations- och kommunikationstekniska tillämpningar,**
- **visa didaktisk förmåga att använda informationsteknologi för att utveckla former för undervisning och lärande i grundskolans årskurs 7-9, och**
- **visa förståelse för betydelsen av att integrera internationella, interkulturella och globala perspektiv inom undervisning och lärande genom att sätta in sina egna studier och sitt kommande yrke inom den svenska skolan i ett internationellt och globalt sammanhang.**

2. Huvudsaklig uppläggning

Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) omfattar studier om 60 högskolepoäng inom den utbildningsvetenskapliga kärnan och verksamhetsförlagd utbildning om 30 högskolepoäng, förlagd inom relevant verksamhet och ämne.

Vid Högskolan Dalarna är det ämnet pedagogiskt arbete som ansvarar för samtliga kurser inom KPU, de högskoleförlagda såväl som de verksamhetsförlagda. Pedagogiskt arbete som ämne fokuserar den pedagogiska yrkesverksamhetens praktik och teori, vars samband diskuteras och analyseras genom olika ämnesdiscipliners pedagogiska, didaktiska och ämnesdidaktiska perspektiv. Ämnet är således mångvetenskapligt och integrerar teorier och metoder från olika forskningsfält där den pedagogiska yrkesverksamheten står i centrum.

Kurserna i Kompletterande pedagogisk utbildning bygger på varandra vilket innebär en progression och fördjupning beträffande såväl innehåll som krav på förmåga till analys, reflektion, självständighet och pedagogiskt ledarskap. De utbildningsvetenskapliga kärnkurserna varvas därför med den verksamhetsförlagda utbildningen, och programmet avslutas med att den studerande genomför ett självständigt arbete (examensarbete).

2.1 Utbildningsvetenskaplig kärna inklusive ämnesdidaktiskt examensarbete

Studierna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan ska enligt Högskoleförordningen (1993:100) bilaga 2 anknyta till kommande yrkesutövning och omfatta följande:

- skolväsendets historia, organisation och villkor samt skolans värdegrund, innefattande de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna,
- läroplansteori och didaktik,
- vetenskapsteori och forskningsmetodik,
- utveckling, lärande och specialpedagogik,
- sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- bedömning och betygsättning, och
- utvärdering och utvecklingsarbete.

Inom Högskolan Dalarnas KPU-program består 45 hp av den utbildningsvetenskapliga kärnan av kurser som behandlar de gemensamma lärarkunskaper som alla studenter ska utveckla för att uppnå

målen för ämneslärarexamen, och 15 högskolepoäng examensarbete, som fokuserar de mer specifika ämnesdidaktiska frågor som kännetecknar ett eller flera av de undervisningsämnena som ingår i den studerandes examen. För studerande som antagits till programmet med ämnesstudier i tre undervisningsämnena, eller två av undervisningsämnena svenska, samhällskunskap eller musik, inklusive ett tidigare självständigt arbete om 15 högskolepoäng, förläggs examensarbetet på avancerad nivå. För studerande som antagits till programmet med ämnesstudier i ett eller två undervisningsämnena, utan krav på ett tidigare självständigt arbete, förläggs examensarbetet på grundnivå.

2.2 Verksamhetsförlagd utbildning

Inom ramen för utbildningen genomför den studerande sammanlagt 30 högskolepoäng verksamhetsförlagd utbildning uppdelat på tre perioder, två perioder om 7,5 högskolepoäng och en längre sammanhängande period om 15 högskolepoäng. Den verksamhetsförlagda utbildningen ska genomföras inom relevant verksamhet och ämne(n), vilket innebär att den studerande ska genomföra VFU i samtliga undervisningsämnena som ingår i examen.

Den verksamhetsförlagda utbildningen knyter an till studierna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan och ger den studerande möjlighet att utveckla sitt didaktiska ledarskap i den pedagogiska verksamheten. De praktiska momenten integreras med ämnesdidaktiska studier för att skapa goda förutsättningar för den studerande att successivt utveckla förmågan att planera, genomföra, utvärdera och utveckla sin ämnesundervisning. Den verksamhetsförlagda utbildningen innebär därför en progression där den studerande förväntas visa allt större grad av självständighet i det pedagogiska arbetet, vilket synliggörs genom att de första två VFU-kurserna ligger på grundnivå medan den avslutande förläggs på avancerad nivå. Den studerandes erfarenheter från den verksamhetsförlagda utbildningen ligger också till grund för valet av ämnesdidaktiskt problemområde som studeras inom det självständiga arbetet (examensarbetet).

3. Programmets kurser

Följande kurser ingår i utbildningen:

- Skolans samhällsuppdrag - KPU, 7,5 högskolepoäng, pedagogiskt arbete, Grundnivå
- Didaktik och ledarskap - KPU, 7,5 högskolepoäng, pedagogiskt arbete, Grundnivå
- Verksamhetsförlagd utbildning 1 - KPU, 7,5 högskolepoäng, pedagogiskt arbete, Grundnivå
- Utveckling och lärande - KPU, 7,5 högskolepoäng, pedagogiskt arbete, Grundnivå
- Bedömning, och betygsättning - KPU, 7,5 högskolepoäng, pedagogiskt arbete, Grundnivå
- Verksamhetsförlagd utbildning 2 - KPU, 15 högskolepoäng, pedagogiskt arbete, Grundnivå
- Sociala relationer och konflikthantering - KPU, 7,5 högskolepoäng, pedagogiskt arbete, Grundnivå
- En skola på vetenskaplig grund - KPU, 7,5 högskolepoäng, pedagogiskt arbete, Avancerad nivå
- Verksamhetsförlagd utbildning 3 - KPU, 7,5 högskolepoäng, pedagogiskt arbete, Avancerad nivå
- Examensarbete för ämneslärarexamen - KPU, 15 högskolepoäng, pedagogiskt arbete, Grundnivå eller Avancerad nivå beroende på vilken examen som ska avläggas

4. Examensbenämning

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan (Degree of Bachelor of Arts/Science in Upper Secondary Education) , 210 högskolepoäng

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan och som omfattar ämnesstudier i ett undervisningsämne avläggs på grundnivå och uppnås efter att studenten har fullgjort kursfordringar om 210 högskolepoäng. För examen krävs

1. Kompletterande pedagogisk utbildning, 90 högskolepoäng, inklusive ett självständigt arbete (examensarbete) om 15 högskolepoäng,
2. ämnesstudier om 120 högskolepoäng i ett undervisningsämne.

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan

**(Degree of Master of Arts/Science in Upper Secondary Education) ,
300/330 högskolepoäng**

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan och som omfattar ämnesstudier i två undervisningsämnen avläggs på avancerad nivå. För examen krävs

1. Kompletterande pedagogisk utbildning, 90 högskolepoäng, inklusive ett självständigt arbete (examensarbete) på avancerad nivå om 15 högskolepoäng, 2. ämnesstudier om 210 högskolepoäng i två undervisningsämnen (120+90). Om två av ämnena musik, svenska eller samhällskunskap ingår i examen krävs 240 högskolepoäng(120+120).

5. Behörighetskrav

Grundläggande behörighet samt ämnesstudier om minst 120 högskolepoäng i ett undervisningsämne. Undervisningsämnet får dock inte vara ett yrkesämne eller motsvarande kunskap

6. Summary in English

The programme is intended to supplement previously acquired subject knowledge in teaching subjects other than vocational subjects so that students can be awarded the Degree of Bachelor/Master of Arts in Secondary Education (ämneslärarexamen) as laid down in Annex 2 to the Higher Education Ordinance (1993:100).

The programme consists of core education subjects (60 higher education credits) and school placement studies in a relevant subject/subjects and position (30 higher education credits). The courses in core education subjects are linked to future professional practice and comprise the following:

- history of the school system, its organisation and conditions as well as core educational values, including fundamental democratic values and human rights
- curriculum theory and didactics
- theory of knowledge and research methodology
- development, learning and special needs education
- social relationships, conflict management and leadership

- assessment and grading, and
- evaluation and development processes.

Learning outcomes according to the Higher Education Ordinance (1993:100), Annex 2

For a Degree of Bachelor/Master of Arts in Upper Secondary Education the student shall demonstrate the knowledge and skills required to work autonomously as a subject teacher in the specialisation for which the qualification is awarded. The student shall also demonstrate knowledge and skills for other forms of teaching for which the degree, pursuant to the applicable regulations, qualifies him or her.

Knowledge and understanding

For a Degree of Bachelor/Master of Arts in Secondary Education with a specialisation in teaching in upper secondary school the student shall

- demonstrate the subject knowledge required for professional practice, including both broad knowledge of the field and a considerable degree of specialised knowledge in certain areas of the field as well as specialised insight into current research and development work
- demonstrate the knowledge of didactics and subject didactics including methodology required for teaching and learning in the specialisation or specialisations for which the qualification is awarded as well as for professional practice in other respects and also show awareness of adult learning
- demonstrate specialised knowledge of the theory of knowledge and qualitative and quantitative research methods as well as the relationship between the disciplinary foundation and proven experience and its significance for professional practice
- demonstrate the knowledge about children's development, learning, needs and circumstances required for the specialisation for which the qualification is awarded
- demonstrate knowledge and understanding of social relationships,

- conflict management and leadership
- demonstrate knowledge of the organisation of the school system, relevant regulatory documents, syllabus theory and different educational and didactical perspectives as well as knowledge of the history of the school system, and
- demonstrate specialised knowledge of assessment and grading.

Competence and skills

For a Degree of Bachelor/Master of Arts in Secondary Education the student shall

- demonstrate a specialised capacity to create conditions in which all pupils can learn and develop
- display the capacity to benefit from, systematise and reflect critically and autonomously on personal experience, the experience of others and relevant research findings and thereby contribute to professional development and the formation of knowledge in the subjects, subject areas and subject didactics
- demonstrate the capacity to take advantage of the knowledge and experiences of pupils to stimulate the learning and development of every pupil
- demonstrate the capacity to apply the didactics and subject didactics including methodology required for teaching and learning in the specialisation or specialisations as well as the professional practice for which the qualification is awarded
- demonstrate the capacity to plan, implement, evaluate and develop teaching and educational processes individually and together with others in order to stimulate the learning and development of every pupil in the best way possible
- demonstrate the capacity to identify and in cooperation with others deal with special educational needs
- demonstrate the capacity to observe, document and analyse their pupils' development and learning in relation to educational objectives and to inform and cooperate with pupils and their caregivers
- demonstrate the capacity to communicate and instil core educational values, including human rights and the fundamental democratic values

- demonstrate the capacity to prevent and restrain discrimination and other forms of harassment of children
- demonstrate the capacity to respect, communicate and instil a gender equal and equal rights perspective in educational processes
- demonstrate communicative capacity in listening, speaking and writing to support educational processes
- demonstrate the capacity to use digital aids assuredly and critically in educational processes and to take into account the significance of the role of different media and digital environments in this respect, and
- demonstrate the capacity to acquire during educational processes skills that are valuable for professional practice.

Judgement and approach

For a Degree of Bachelor/Master of Arts in Secondary Education the student shall

- demonstrate self-awareness and the capacity for empathy
- demonstrate the capacity to adopt a professional approach to pupils and their caregivers
- demonstrate the capacity to make assessments in educational processes on the basis of relevant scientific, social and ethical aspects with particular respect for human rights, especially children's rights according to the Convention on the Rights of the Child, and sustainable development, and
- demonstrate the capacity to identify the need for further knowledge and to develop his or her own skills in pedagogical practice.

Local learning outcomes

For a Degree of Bachelor/Master of Arts in Upper Secondary Education at Dalarna University the student shall

- demonstrate knowledge of the importance of digitalization in education and the school system and show understanding of the changes taking place in knowledge processes among and between individuals and organizations in a time of accelerating use of different applications of information and communication technology,

- demonstrate didactic skills to use information technology to develop forms of teaching and learning in secondary school years 7-9, and
- demonstrate understanding of the importance of integrating international, intercultural och global perspectives in teaching and learning by situating his or her own studies and future profession within the Swedish school system in an international and global context.

Fastställt:

Fastställt i Områdesnämnden Utbildningsvetenskap 2015-01-23
Utbildningsplanen gäller fr.o.m. HT 2015

Reviderad:

Reviderad 2017-12-23
Revideringen är giltig fr.o.m. HT 2017